

Nr 171.

Av herr **Werner** i Höjen, om beredande av rätt till lån ur fonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras för hushållningssällskapet i Värmlands län m. m.

I skrivelse av den 6 september 1937 har lantbruksstyrelsen i anledning av riksdagens skrivelse nr 288/1937 hemställt, dels om inrättandet av en lånefond till underlättande av inköp av avelsston av nordsvensk ras inom de sex nordligaste länen, dels ock att till sagda ändamål för budgetåret 1938/1939 anvisa ett reservationsanslag av 200.000 kronor att utgå av totalisatormedel.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hade Kungl. Maj:t, med hänsyn till önskvärdheten av statens medverkan till åtgärder ägnade att åstadkomma en erforderlig ökning av den inhemska produktionen av nordsvenska hästar, föreslagit 1938 års riksdag inrättandet av en särskild lånefond för ändamålet till ett belopp av 200.000 kronor att avräknas mot totalisatormedel. Kungl. Maj:t föreslog vidare att lån ur fonden skulle på närmare angivna villkor efter Kungl. Maj:ts prövning, på därom gjord framställning, kunna anvisas till hushållningssällskapen i de sex nordligaste länen, nämligen i Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Med bifall till jordbruksutskottets utlåtande nr 65/1938 punkt 6 har riksdagen beslutat i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

Med hänsyn till vikten av att bibehålla och öka häststammen av nordsvensk ras inom de trakter av vårt land, där den av ålder hört hemma och där den visat sig vara synnerligen lämplig såsom dragare vid de mindre jordbruken, samt framförallt vid skogsbruket, kan beslutet endast hälsas med odelad tillfredsställelse.

Vad som emellertid varit ägnat framkalla förvåning är den omständigheten att från dessa lånemöjligheter uteslutits Värmlands län.

Inom dess mera skogiga delar, synnerligast västra Värmland, har sedan lång tid tillbaka med framgång bedrivits en omfattande uppfödning av nordsvenska hästar. På grund av att den nordsvenska hästen har varit och är synnerligen begärlig har emellertid en från länet mycket omfattande försäljning av dessa hästar skett huvudsakligen till norrländska köpare. Häri genom har tyvärr den nordsvenska häststammen inom Värmland icke blott visat tendenser att minskas och ersättas av den för länets skogstrakter mindre lämpliga ardennerhästen utan torde därjämte kunna konstateras en viss urvals försämring, därigenom att en del goda avelsdjur sålts för utförsel.

Till förebyggande av denna försämring har länets hushållningssällskap

under år 1938 gått i författning om inköp av hingstföls vilka sedan, under vissa villkor, sålts till uppfödare. Hushållningssällskapet saknar dock medel att utsträcka verksamheten till inköp av ston av sagda ras.

Då hästuppfödningen för det värmländska jordbruket i skogsområdena är av utomordentlig betydelse för de jordbrukare, som icke kunna med fördel producera mjölk eller andra animalier, så synes det vara naturligt att Värmland icke uteslutes från det värdefulla stöd för nordsvensk hästuppfödning, som fjolårets riksdag anvisat.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen måtte besluta, dels att lån ur lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras måtte på enahanda grunder som för de sex nordligaste länen ställas till förfogande till hushållningssällskapet i Värmlands län, dels ock

att sagda lånefond måtte utökas med ett belopp av 30.000 kronor att utgå av totalisatormedel.

Stockholm den 18 januari 1939.

Osc. Werner
i Höjen.